

בבחירות של 1959 ירד כוחה של מק"י במכה אחת לחצי — משישה לשלושה מנדטים. חוץ מזה נשאר כוחה של המפלגה יציב: ארבעה מנדטים (1949), חמישה (1951), שישה (1955), שלושה (1959), חמישה (1961).

ב-1965 זה נמאס למשה סנה. הוא ראה שגנבם כלבוי סתום. הוותיקים ומוסקווה גם לא הניחו לו לעמוד בראש המפלגה. הוא גרם לפילוג. רוב היהודים הלכו עימו. אף לא אחד מן הערבים הצטרף אליו.

הפלג היהודי של סנה המשיך להחזיק בשם מק"י. הפלג השני, ובו כל הערבים, נקרא מאז רק"ח (הרשימה הקומוניסטית החדשה). בבחירות של 1965 זכתה רק"ח בשלושה מנדטים, טים, מק"י זכתה רק במנדט אחד. זה חזר על עצמו ב-1969, כאשר רק"ח קיבלה שוב שלוש, שה, ומק"י שוב אחד. סנה מת באמצע הקרני ציה. שרידי מק"י נעלמו בתוך מוקד, ואחרי כך בשל"י. צבן פרש והצטרף למפ"ם, שם דרך כוכבו.

נותנה רק"ח.

● רק"ח תורם

מאז 1965 מהווה רק"ח למעשה מפלגה ערבית, אף שבראשה עומד תמיד יהודי — אותו היהודי, מאיר וילנר. זאת היתה דריי שט מוסקווה.

מפלגה זו ינקה כמעט את כל בוחריה מן הרחוב הערבי. מעולם לא השיגה אף חצי אחוז מן הקולות היהודיים. גם לא כאשר לבשה אדרת חרשה בשם חר"ש, "חזית" שבה שותפו כמה רסיסים ועיריים. לשם קישוט הוכנס לרשימה צ'רלי ביטון, שהיה ממנהיגי קבוצת הפנתרים שבלטה בכותרות כמשך כמה חודים שים והתפרקה. ביטון לא הביא עימו קולות. מבחינה אלקטורלית היתה רק"ח-חר"ש קפואה: ארבעה מנדטים בבחירות של 1973, חמישה ב-1977, ארבעה ב-1981, ארבעה ב-1984.

קיפאון זה לא התבטא רק בבחירות. הוא שרר בכל מערכות המפלגה. כי בינתיים הפכה רק"ח למנגנון מאובן. מבחינה פוליטית, חורה באריקות על כל גיי הוק ושיהוק שבא ממוסקווה, גם כשה היה דבר והיפוכו. מבחינה אידוגנית היא הפכה מיפלגתה השילטון ברחוב הערבי. היא שלטה בעיריית נצרת, בירת הערבים בישראל, ובי שורה ארוכה של מועצות מקומיות. גם כרוב שאר המקומות היה השילטון המקומי תלוי בה.

היא השתמשה בשילטון באופן ברוטלי. מי שלא ציית לפקודותיה, הוגדר פומבית כבוגד וכפושע. מי שציית קיבל פרס, נבנו נשלחו ללמוד באחת האוניברסיטות באירופה ה מיוחדות, אחרי שחילקו כמשך שנים את עיי תוני המפלגה ככפרים ובערים.

כאמצעות העיתון היומי הערבי שלה, של" טה רק"ח שילטון מוחלט בתקשורת הערבית. לרשותה עמדו כספים בשפע. למפלגה הית קומוניסטי יש מאז קום המדינה מכשיר

וילנר יורד מהבימה בכנס בחיפה החדש
נס אחרי גורבצ'וב

השפעת ברית המועצות באש"ף נוצלה כדי למנוע כמעט כל תמיכה פומבית של אש"ף ברשימה המתקרמת. בביטאון הרישמי של אש"ף, פלסטין אלתורה (פלסטין של המהפכה) המופיע בקפריסין, שולטים אודי דיריק"ח. אף שיאטר ערפאת עצמו התערב, ציווה לשנות קו זה, הוא נשאר עד היום כפי שהיה.

אולם המילחמה הרצחנית בין רק"ח והרי שימה המתקרמת — שתי מיפלגות חילוניות ושמאליות — השיגה תוצאה בלתי-צפויה. הציבור הערבי בישראל מאס בשתייהן. קמה תנועה חדשה, צעירה ודינאמית, התנועה האיטלאמית. היא פעלה בשטח, מבצעת רפורמות, דואגת לציבור ולפרט. היא עשויה לשנות לחלוטין את המציאות הפוליטית בקרב ציבור זה.

אחרי הכשלון החרוץ בבחירות 1988, עיי לייית התנועה האיטלאמית בבחירות המוניציי פליות והתחזית הקודרת לקראת הבחירות בהסדרות, החל גם ברק"ח לזונו משוה. בחריי קתייניים הסכימו מנהיגיה להקמת רשימה ערבית משותפת (חר"ש, הרשימה המתקרמת ומיפלגתו של עבראליזאהב דראושה) בבחי רות להסדרות. הנימוק האחד, שגבר על הכל: קיימת סכנה שרק"ח לא תעבור את אאוורחסימה בהסדרות (2.5%). כישלון כזה עלול לסתום עליה את הגולל.

● מיכאיל ומאיר

כיום נמצאת רק"ח — הקוראת לעצמה שוב מק"י — מצב של פשיטת-רגל. הסטאליניסטים הוותיקים, העומדים בראי שה, לוחמים על חייהם. הם מתקוטטים כינם לבין עצמם: טובי התפטר וחזר בו, תביכי הור דח והקים ביטאון משלו. וילנר נשאר השליט. עסקנים צעירים רוצים להדיח את הקשישים ולבוא במקומם. כמה מאנשי הדרג השני פרשו, ומשמיעים בפומבי את ביקורתם המרה על המפלגה — דבר שלא היה כדוגמתו ברק"ח.

הערבים מתייחסים אל העסקנים היהודיים כחוסר-סובלנות גובר והולך. אין הם מכינים עוד מדוע תופסים היהודים את מחצית המקומות של המפלגה בכנסת, אף שתרוימ תם האלקטורלית שואפת לאפס. הערבים פויר לים לעבר האפשרות להקים מיפלגה כלי ערבית, שתוכל להשיג 12 מנדטים בכנסת ולהוות את לשון-המאזניים במדינה. אין שום דרך אחרת שבה יכולה רק"ח-מק"י לפרוץ מן המבוי הסתום שבו היא נמצאת זה עשרות שנים.

האחיזה של המפלגה בנעדר הולכת ומתי ערערת. אש"ף פוזל עתה בגלוי לעבר ארצות-הברית. הכוחות המוסלמיים גוברים ברחוב.

המשבר האדיר העובר עתה על ברית-המור עצות והגוש המיורחי בכלל, ומשבר האידיארי לוגיה הקומוניסטית בכל העולם, מחמירים את כל המשברים האלה.

אם יש צרות למכאיל גורבצ'וב, הן כאין וכאפס לעומת הצרות של מאיר וילנר.

ומפ"ם, רק"ח משעממת. נאומי וילנר-טובי בכנסת נשמעים כתקליטים מקולקלים, והיווד מות של רק"ח מעטות, צפויות וחסרות-השרי אה.

מצב זה לא יכול היה להימשך לנצח. בארץ קם דור ערבי חדש. בוגרי האוניברסיטות — עורכידיו, רופאים וסוחרים — החלו מואסים במפלגה המאוכנת השחצנית, שררכייהקי דום כה סתומות לגמרי, בעלת הסיגנון האי לים, השיטות הברוטליות והמישמעת העיוור רת.

● אדום וירוק

המר הראשון הוליד ב-1984 את הרי שימה המתקרמת לשלום, ששברה את המונופול של רק"ח בעולם הערבי. רק"ח לחמה בה ככל-האמצעים. ראשיה הוגדרו כבוגרים, כסוכני השב"כ והסייאייאי. במשך שנים הושמזו מדי יום כיזמו בביטאון-המיפי לגה, שבה שלט אמיל תביכי.

כלכלי חשוב, אפוי-מיסטריון, החולש על כל המיסחר בין ישראל והגוש המיורחי. יש למיי פלגה מאות רבות של פעילים בשכר, אולי יותר מאשר לכל מיפלגה יהודית בארץ.

רק ערבי בלתי-יהודי מאוד העז להתגרות ברק"ח. הנקמה היתה תמיד מהירה ומוחצת.

אחת ההנאות הגדולות בצמרת היא קדחת הטיולים. לכל אחת מ-150 המיפלגות הקומור ניסטייות בעולם יש ועידה שנתי. לכל ועידה שנתיית מוזמנים נציגי כל שאר המיפלגות. רק"ח נוטעת לכל מקום. בכל מישלחת יש תמיד יהודי. כל עסקני רק"ח נוטעים בעולם, והיהודים שכיניהם נוטעים כמעט ללא-הפסק. רק לעיתים רחוקות ניתן לראות בכנסת את סיעת רק"ח בשלמותה. ברחוב נפוץ השם ההיתולי רק"ח-תורס.

בגלל סיבה זו, ובגלל העייפות הכללית, סיעת רק"ח בכנסת אינה מצטיינת. לעומת הסיעות החדשות של השמאל, כמו ר"ץ

פצ"מ - פיקדון צמוד מט"ח

ריבית שנתית גבוהה + הצמדה מלאה לדולר

- תקופת הפיקדון קצרה - שנה בלבד
- תשואה גבוהה
- הגנה מלאה בפני פיחותים
- פטור מלא מעמלות קניה ומכירה
- שער אחיד (היציג) בכניסה וביציאה

הריבית קבועה לכל תקופת הפיקדון

- סכומי ההפקדה בתוכנית - 2,000 ש"ח עד 100,000 ש"ח • הריבית מחוייבת בניכוי 25% ממס במקור • הפרשי הצמדה פטורים ממס
- הנגד רשאי להפסיק את התוכנית בכל עת

תכל'ס בנק המזרחי

פוגל לוינ

כפעם הראשונה-פיקדון לשנה
פיקדון צמוד מט"ח